

SMÅFÖRETAGS BAROMETERN

Blekinge län

Juni 2018

Ett samarbete mellan:

företagarna

Swedbank och
Sparbankerna

Innehåll

Om Småföretagsbarometern	3
<i>Nettotal och konjunkturindikatorn</i>	3
Sammanfattning av konjunkturläget i Blekinge län	4
Det ekonomiska läget och näringslivet i Blekinge	5
<i>Näringslivet i Blekinge</i>	5
Småföretagsbarometern – Blekinge län.....	7
<i>Konjunkturindikatorn</i>	7
<i>Sysselsättning</i>	9
<i>Orderingång</i>	11
<i>Tackat nej till order</i>	12
<i>Omsättning</i>	13
<i>Lönsamhetsutvecklingen</i>	14
<i>Företagens prisförväntningar</i>	14
Expansionsutsikter och hinder för expansion	15
Slutsatser och policyförslag	18

Om Småföretagsbarometern

Småföretagsbarometern är i första hand en konjunkturenkät som redovisar hur Sveriges småföretag uppfattar det ekonomiska läget och deras förväntningar om utvecklingen de kommande 12 månaderna. Underlaget utgörs av intervjuer med företagare som har minst en och högst 49 anställda. Det är alltså företagarnas personliga uppfattning om konjunkturläget som kommer till uttryck i den redovisade indikatorn för konjunkturen.

Småföretagsbarometern är Sveriges största konjunkturundersökning inriktad speciellt på småföretagskonjunkturen och har genomförts sedan 1985. Undersökningen omfattar 4 000 företagare inom det privata näringslivet med 1-49 anställda. Urvalet motsvarar totalt över 473 000 privata företag fördelade över hela landet. Storleken på urvalet och antalet respondenter gör att svaren kan delas upp så att vi kan mäta skillnader i konjunkturuppfattning hos Sveriges småföretag i samtliga län.

Småföretagsbarometern produceras i samverkan mellan Företagarna, Sparbankernas Riksförbund och Swedbank. Vid genomförandet av intervjuerna har Novus medverkat. Det är vår förhoppning att Småföretagsbarometern på ett positivt sätt ska bidra till att öka kunskapen om och förståelsen för de små och växande företagens betydelse för den svenska ekonomin.

företagarna

Swedbank och
Sparbankerna

Nettotal och konjunkturindikatorn

För att underlätta snabba svar ställs frågorna så att de kan besvaras utan hjälp av bokföring och statistik.

- a) Ja/nej
- b) Större, oförändrad eller mindre

Småföretagsbarometerens konjunkturindikator arbetar med **nettotal** där svaren räknas om till procentandelar. Skillnaden mellan procentandelen positiva svar och procentandelen negativa svar benämns nettotal. Ett värde mindre än 0 betyder kontraktion, medan ett värde över 0 betyder expansion. Nettotalet visar alltså hur snabbt tillväxten förändras, snarare än en absolut nivå

Sedan adderas nettotalet för *sysselsättning, orderingång och omsättning*. Summan av dessa nettotal bildar småföretagens **konjunkturindikator**.

Sammanfattning av konjunkturläget i Blekinge län

- **Småföretagskonjunkturen** i Blekinge har mattats av sedan i fjol och är något svagare än för riket som helhet. Utfallet av konjunktorens utveckling i länet blev som företagen förväntade sig i fjolårets rapport. Företagarna tror på fortsatt tillväxt men jämfört med förra årets mätning har företagarnas förväntningar sänkts rejält.
- **Sysselsättningstillväxten** har mer än halverats i Blekinge sedan 2017 och sysselsättningstillväxten är således lägre än i övriga riket. Förväntningarna för det kommande året är en försiktig ökning av tillväxten.
- **Tillväxten i orderingången** i Blekinge har ökat något under de senaste 12 månaderna. Tillväxttakten för orderingången var i fjol något lägre än för genomsnittet. I årets mätning har riksgenomsnittet minskat samtidigt som Blekinge läns orderutveckling har ökat vilket gör att orderingången i Blekinge nu är i linje med riksgenomsnittet. Företagens förväntningarna inför det kommande året är en fallande tillväxttakt.
- **Omsättningstillväxten** i Blekinge län har mattats av i årets mätning och ligger i nivå med riksgenomsnittet. Företagen i länet förväntar sig en fortsatt avmattning under de kommande 12 månaderna.
- **Lönsamhetstillväxten** i Blekinge låg i fjol i linje med riksgenomsnittet. Under året har lönsamhetstillväxten varit lägre och företagen i Blekinge har haft en fallande tillväxttakt. På ett års sikt förväntas lönsamhetens tillväxttakt bland Blekinges småföretag öka.
- Företagen i Blekinges län upplever ungefär samma möjligheter att växa framöver som riksgenomsnittet, 68 procent av företagen i länet anser att de har **goda utsikter att expandera** på sikt. Motsvarande siffra för riket som helhet är 70 procent.
- Brist på lämplig arbetskraft är fortsatt det enskilt största **tillväxthindret** enligt Blekinges småföretag. Fler än var tredje företag uppger detta som största hinder. Tuff konkurrens samt lagar och myndighetsregler är de näst mest betydande expansionshindren.

Det ekonomiska läget och näringslivet i Blekinge

Inledningen av 2018 präglas av en fortsatt god konjunkturutveckling för de svenska småföretagen med en fortsatt vilja att anställa och expandera. En bidragande faktor är konjunkturutvecklingen i omvärlden och i Europa vilket driver på den svenska exporten. Inte minst OECD-länderna har haft en stark tillväxt i industriproduktionen under det gångna året. För första gången på drygt tio år är dessutom hela Europa i en relativt stark tillväxt samtidigt. Flera av de tidigare östeuropeiska länderna visar mycket starka ökningar av bruttonationalprodukten, BNP.

Den svenska exporten och konjunkturutvecklingen drivs också på av en svag krona. Samtidigt som den svaga kronan gynnar exportföretagen utmanas många importerande företag med fallande marginaler, i synnerhet inom detaljhandeln där möjligheterna att höja priserna ut mot konsument ofta är begränsade.

Näringslivets investeringar ökar också i takt med kapacitetsutnyttjandet. Den positiva bilden har återkommande bekräftats av en fortsatt optimism hos företagen, även om allt fler tecken tyder på att högt ställda förväntningar om konjunkturutvecklingen inte har införlivats. Allt fler företag upplever också att det är svårt att finna lämplig kompetens och bristen på arbetskraft är stor i en rad branscher. Trots detta har vi sett relativt begränsade löneökningarna och inflationen har inte stadigt nått upp till målnivån på 2 procent.

Svårigheter för växande företag att rekrytera och anställa är ett betydande tillväxthinder för småföretagen samtidigt som kostnaderna för att anställa är höga relativt våra konkurrentländer. Om kompetensförsörjningen, som det ser ut, fortsätter att dämpa företagets tillväxtmöjligheter så riskerar det leda till att konjunkturläget mattas av.¹

Förändrade amorteringsregler kombinerat med osäkerhet gällande ränteutvecklingen och bristen på lämplig arbetskraft i byggsektorn har också bidragit till att bostadsmarknaden har kylts av något, i synnerhet i storstadsregionerna. Att internationella investerare börjar bli bekymrade för den svenska bostadsmarknaden syns bland annat i värdet på kronan som har försvagats ordentligt den senaste tiden. Oro på bostadsmarknaden och en hastig inbromsning av bostadsbyggandet riskerar att få en negativ inverkan även på andra sektorer om investeringstakten hos företag och hushållen faller tillbaka.

Mycket tyder på att förväntningsbilden av konjunkturläget håller på att förändras.

Valåret 2018 riskerar att bli inledningen på en svagare konjunkturutveckling. Småföretagens vilja och möjligheter att expandera och anställa blir då än viktigare för att möta samhällsutmaningarna framöver. Oavsett konjunkturläge så är förutsägbara villkor som underlättar och stödjer företagande avgörande för företagets långsiktiga tillväxt.

Näringslivet i Blekinge

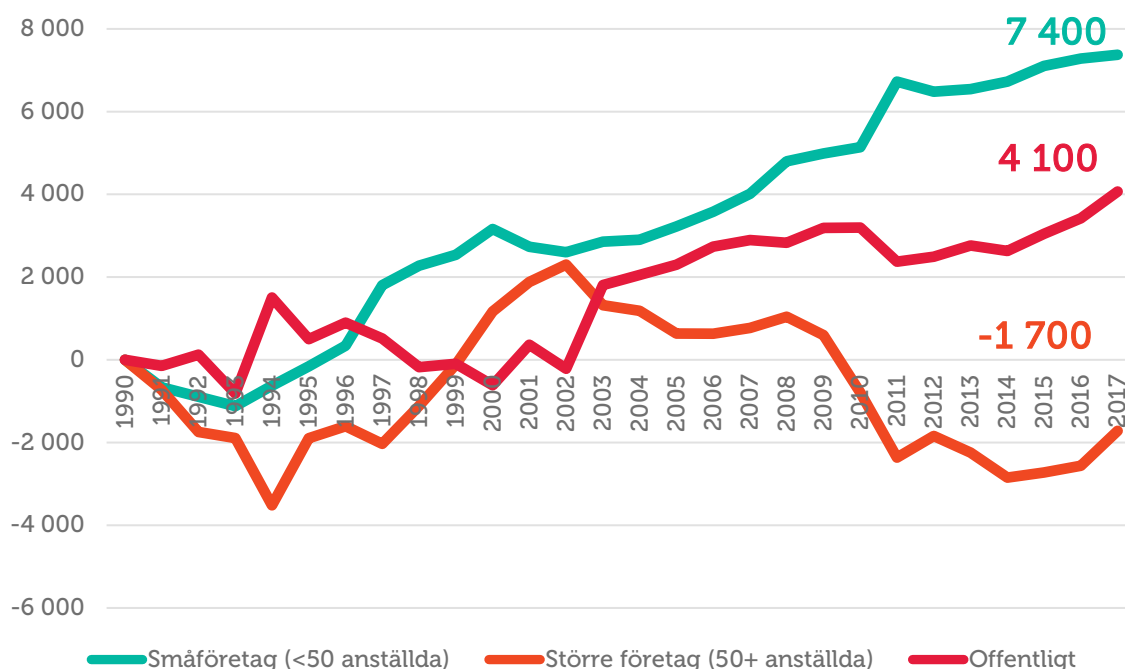
Många av företagen i Blekinge län är serviceföretag och underentreprenörer till de stora tillverkningsföretagen och den lokala handeln. Under det senaste året har utvecklingen varit positiv om än avtagande jämfört med fjolårets resultat. Den avtagande utvecklingen skulle kunna vara en effekt av politisk och ekonomisk oro i vår omvärld.

¹ Samtidigt som arbetslösheten har minskat så består tudelningen på arbetsmarknaden, inte minst arbetslöshetsgapet mellan inrikes och utrikes födda. Det tycks som att den svenska arbetsmarknadsmodellen är problematisk när det handlar om att skapa nya vägar in på arbetsmarknaden. Sverige har lägst andel låglönejobb i EU och den största skillnaden i sysselsättning mellan inrikes och utrikes födda enligt OECD. Se bl.a. OECD 2010.

Den lokala näringslivspolitikerna har som mål att stimulera regionens näringsliv och därmed skapa en ekonomiskt hållbar utveckling samt ökad sysselsättning. Målet är att skapa väl fungerande och hållbara lokala arbetsmarknadsregioner med en god servicenivå i alla delar av länet. Detta förutsätter ett brett samarbete med näringsliv, kommuner och andra organisationer. Region Blekinge ansvarar för det regionala utvecklingsprogrammet - det strategidokument som innehåller övergripande mål och en framtida strategisk inriktning för det regionala utvecklingsarbetet i länet.

Figur 1 visar tydligt att det är de mindre, växande företagen som står för sysselsättningstillväxten i Blekinge län. Även om antalet sysselsatta också har vuxit något i den offentliga sektorn.

Figur 1 Tillväxt av jobb i Blekinge län sedan 1990 (källa: SCB)²

s

² Arbetsställen utan anställda räknas som 1 jobb. Sektorn jordbruk, skogsbruk & fiske, samt juridiska former så som bostadsrättsföreningar, kommuner och dödsbon exkluderas.

Småföretagsbarometern – Blekinge län

Konjunkturindikatorn

Konjunkturen beskriver den makroekonomiska utvecklingen, alltså det allmänna ekonomiska läget i en ekonomi. Framförallt omfattar begreppet arbetslöshet, inflation och tillväxt. När man talar om konjunktur brukar man tala om hög- eller lågkonjunktur beroende på konjunkturcykeln. En konjunkturcykel är vanligtvis mellan tre till åtta år.

Högkonjunktur är när näringslivet har fullt upp med att producera och leverera varor eller tjänster. Det betyder att arbetslösheten är låg och att investeringarna ökar.

Lågkonjunktur är när efterfrågan på varor och tjänster är mindre än det som produceras. När företagen upplever minskad efterfråga på varor eller tjänster, kan de tvingas dra ner på personal och avstå nyinvesteringar. Det betyder att arbetslösheten ökar och investeringar minskar.

Utvecklingen inom sysselsättning, orderingång och omsättning hos Blekinge läns småföretag kommer att redovisas för att få en bild över konjunkturläget i länet. Genom att addera nettotalen för dessa tre faktorer får vi konjunkturindikatorn för småföretagen i Blekinge. Länets småföretagare har upplevt en tämligen kraftig återhämning i konjunkturen efter två perioder av väldigt svag konjunktur, först under 2008- 2009 och sedan en andra gång under 2012-2013. Från att år 2007 ha nått ett nettotal på 148, bottnade index 2012 med ett värde på -14. Efter det har länet nu haft flera år med god tillväxt.

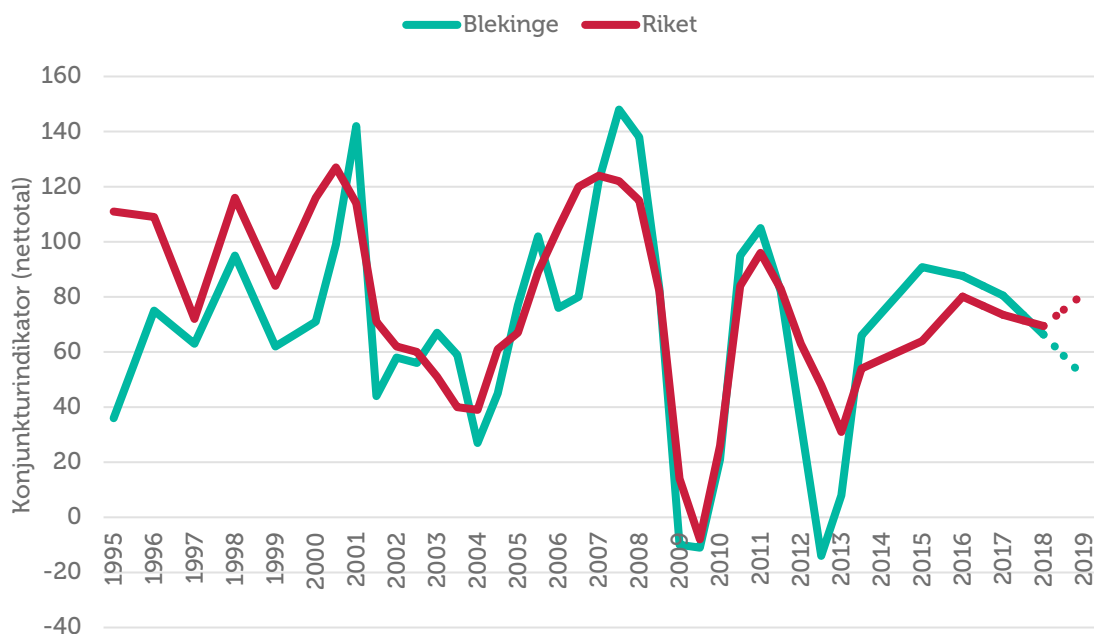
I 2017 års mätning var det sammanvägda nettotalet för konjunkturindikatorn i länet 81. Årets nettotal är 66 vilket alltså visar på en svagare tillväxt under det gångna året (Figur 2). Det stämmer väl överens med den prognos som småföretagen gav i fjolårets rapport. Inför kommande år tror företagen i Blekinge län på en fortsatt fallande konjunkturindikator, jämfört med riksgenomsnittet som förväntas öka. Figur 3 visar länsfördelningen runt riksgenomsnittet.

Lasse Nilsson *Företagarna Karlshamn* *Vd Möbelform i Blekinge AB*

Vi tycker att det är fortsatt god konjunktur i Blekinge men en liten avmattning har känts av på vissa håll. Trots detta växer många och har fortsatt problem att hitta lämplig arbetskraft. Vi tycker även att bankerna har börjat strama åt så vissa expansiva företag har fått svårare att låna vilket kan hindra fortsatt ökad tillväxt. Framtidstron har börjat svikta lite, delvis på grund av ovanstående problem men även lite beroende på omvärlden som för tillfället känns lite skakigare.

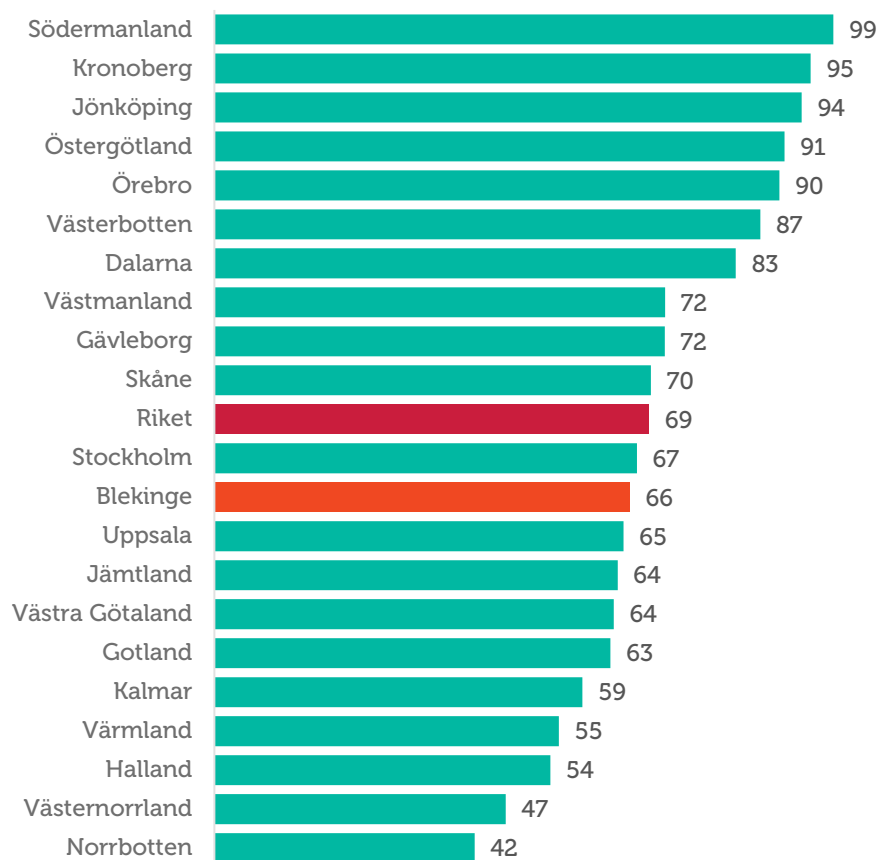
Figur 2 Sammanlagd konjunkturindikator; sysselsättning, ordergång och omsättning (netttotal) i Blekinges län och riket 1995-2018

Patrik Henningson
Kontorschef Swedbank,
Blekinge

Vi ser en positiv trend i företagsklimatet i Blekinge, men att hitta rätt kompetens är fortfarande ett expansionshinder, i och med den relativt begränsade arbetsmarknaden. För att möta denna matchningsproblematik när det gäller kompetens behöver vi fortsätta utveckla samarbetet mellan till exempel högskolan och näringsliv.

Figur 3 Länsfördelning runt riksgenomsnittet av sammanlagd konjunkturindikator (netttotal) 2018

Magnus N:son. Engelbäck *Regionchef Företagarna Syd*

Vikande konjunktur i Blekinge. Precis som tidigare är orosmolnet att en mycket stor andel av företagen upplever det svårt att finna lämplig arbetskraft. Det är fortsatt det största tillväxthindret både i Blekinge och riket som helhet. Den samlade konjunkturindikatorn i Blekinge ligger sämre än rikets konjunktur och inom samtliga områden finns det en lägre ställd förväntan inför det kommande året. Att tänka på dock är att det fortfarande handlar om positiva tal, dvs konjunkturen är stark med har mattats något.

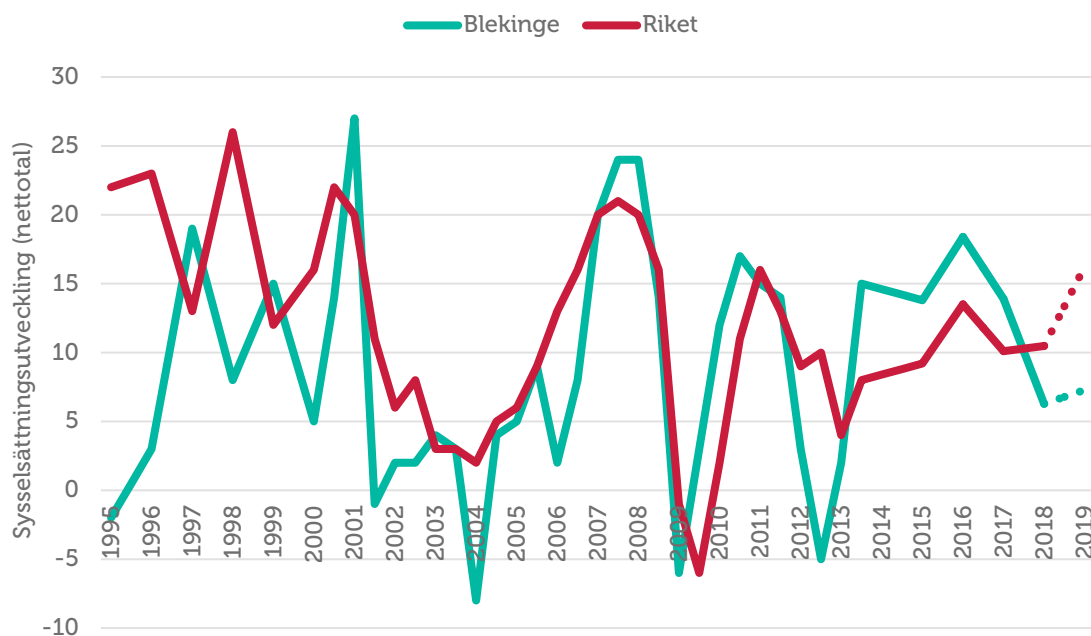
Sysselsättning

Sysselsättning mäter hur många som har jobb. Att vara i arbete kan vara som anställd, egen företagare eller att på annat sätt arbeta heltid eller deltid. Ett nettotal över noll betyder att andelen företag som ökat sysselsättningen är större än andelen företag som minskat sysselsättningen, det vill säga att sysselsättningen totalt sett ökar i landets småföretag.

Sysselsättningsstillväxten i Blekinge har fortsatt falla tillbaka det senaste året, men är dock fortsatt positiv. Totalt sett har 17 procent av företagen i länet ökat sin personalstyrka samtidigt som 11 procent av företagen dragit ned på personal. Nettotalet blir således 6, vilket är något lägre än sysselsättningsstillväxten i riket (netttotal 10). Sysselsättningsstillväxten i länet är också lägre jämfört med fjolårets mätning (netttotal 14), se figur 4. Utfallet blev således en lägre tillväxttakt i sysselsättning än vad företagen förväntade sig i förra årets mätning. Den främsta orsaken till det är att fler företag än förväntat tvingats till personalneddragningar. Det är också något färre som ökat antalet anställda, vilket kan bero på att företagen haft svårt att hitta personal med den kompetens som efterfrågats.

Förväntningarna för det kommande året visar på en försiktigt ökad tillväxttakt i Blekinges sysselsättning bland småföretagen, till ett nettotal på 7.

Figur 4 Sysselsättningsutvecklingen (netttotal) i Blekinges län och riket 1995-2018

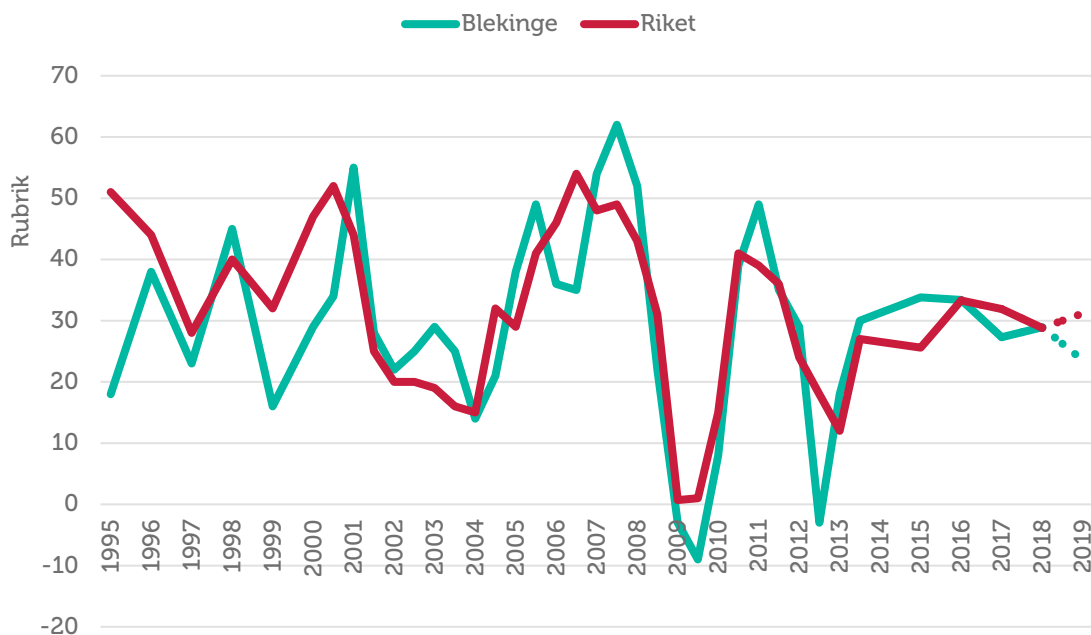

Orderingång

Med **orderingång** menas vanligtvis de beställningar som erhållits under en viss period. Eftersom själva antalet beställningar inte är särskilt informativt mäts orderingång som hur det totala värdet avseende orderingången, eller antal uppdrag, förändrats under tidsperioden.

Blekinge läns tillväxttakt för orderingång har ökat något under de gångna 12 månaderna, från 27 i fjolårets mätning till 29 för år 2018. Den har sedan 2013 varit högre än riksgenomsnittet, med undantag för 2016 då genomsnittet för hela landet låg på samma nivå som Blekinge samt för i fjol då tillväxten var lägre än för genomsnittet. I årets mätning har riksgenomsnittet minskat samtidigt som Blekinge läns orderutveckling har ökat och de ligger nu på samma nivå. Sammantaget i länet är det 47 procent av småföretagen som haft en ökad orderingång, medan 18 procent uppger en minskad orderingång.

Figur 5 Orderutveckling (nettotal) i Blekinges län och riket 1995-2018

Som grafen ovan visar är förväntningarna inför det kommande året fallande. Med en prognos om ett netttotal på 24 i tillväxttakten skiljer sig förväntningarna i Blekinge län jämfört med riksgenomsnittet, där tillväxttakten förväntas öka.

Tackat nej till order

Konjunkturläget såväl i Blekinge län som Sverige i stort är gott. Men när tiden inte räcker till, om personal saknas, eller då finansiering saknas till nödvändiga investeringar kan många företag tvingas tacka nej till order. Av länets småföretagare har 47 procent tackat nej till order under det senaste året, vilket ligger i nivå med förra årets mätning. Detta gör att Blekinge län även detta år placerar sig strax över riksgenomsnittet där 42 procent av landets småföretagare har tackat nej till order det senaste året.

Precis som för övriga Sverige är den främsta anledningen till att företagen tackat nej till order en konsekvens av att de redan har mer att göra än vad de hinner med. I Blekinge anger 53 procent av företagen detta som främsta anledning, jämfört med riksgenomsnittet på 49 procent. För länet är detta en lägre andel än i fjol, men istället ser vi att andelen företag som tackat nej till order på grund av arbetskraftsbrist ökat dramatiskt från fjolårets 11 procent till 27 procent i årets mätning. Motsvarande andel för riksgenomsnittet är 18 procent. Som vi kommer att redogöra för senare i texten upplever en stor andel företag i Blekinge län kompetensbrist som främsta tillväxthinder, vilket kan förklara varför arbetskraftsbristen i form av exempelvis kompetens- och matchningsproblematik upplevs som större i år än för ett år sedan.

Figur 6 Huvudorsaken till att företag har tackat nej till order under de senaste 12 månaderna

Omsättning

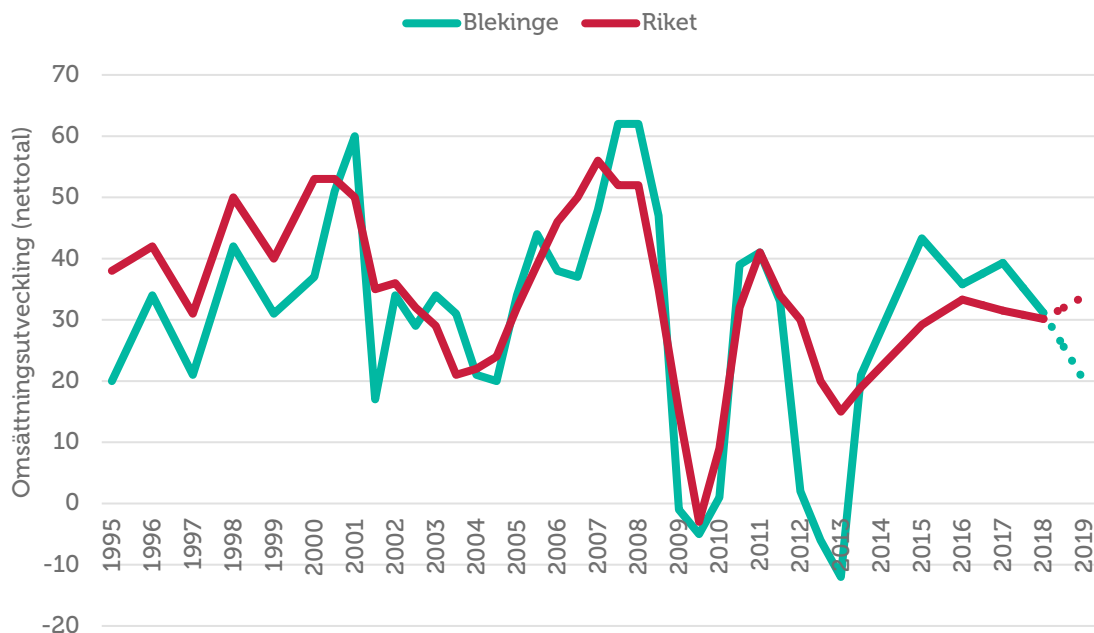
Ett företags **omsättning** är likvärdigt med dess sammanlagda intäkter från sålda varor och utförda tjänster under en viss period. Förändringar i omsättningen jämfört med föregående period används ofta för att indikera företagets tillväxt.

Omsättningstillväxten i Blekinge län är alltså positiv efter en kraftig ökning som påbörjades 2013, men har mattats av under året som gått (se figur 7). Totalt sett har nettotalet för omsättning minskat från 39 till 31 i årets undersökning. Nettotalet för omsättning i Blekinge ligger trots det strax över riksgenomsnittet, som är 30.

Blekingeföretagen är däremot mindre optimistiska än övriga företag inför det kommande året. Nettotalet förväntas falla till 20 på 12 månaders sikt. Således skiljer sig förväntningarna om den framtida omsättningsutvecklingen i Blekinge från genomsnittet bland rikets småföretagare som förväntar sig en ökning från 30 till 34.

Orderutvecklingen har ökat något det senaste året och omsättningen är fortsatt god i Blekinge. Samtidigt har sysselsättningen minskat i länet och konjunkturindikatorn har för tredje året i rad minskat. Trots en god tillväxt och en positiv konjunktur kan dessa faktorer avspegla de låga förväntningarna inför det kommande året vad gäller omsättningstillväxten i länet.

Figur 7 Omsättningsutveckling (netttotal) i Blekinges län och riket 1995-2018

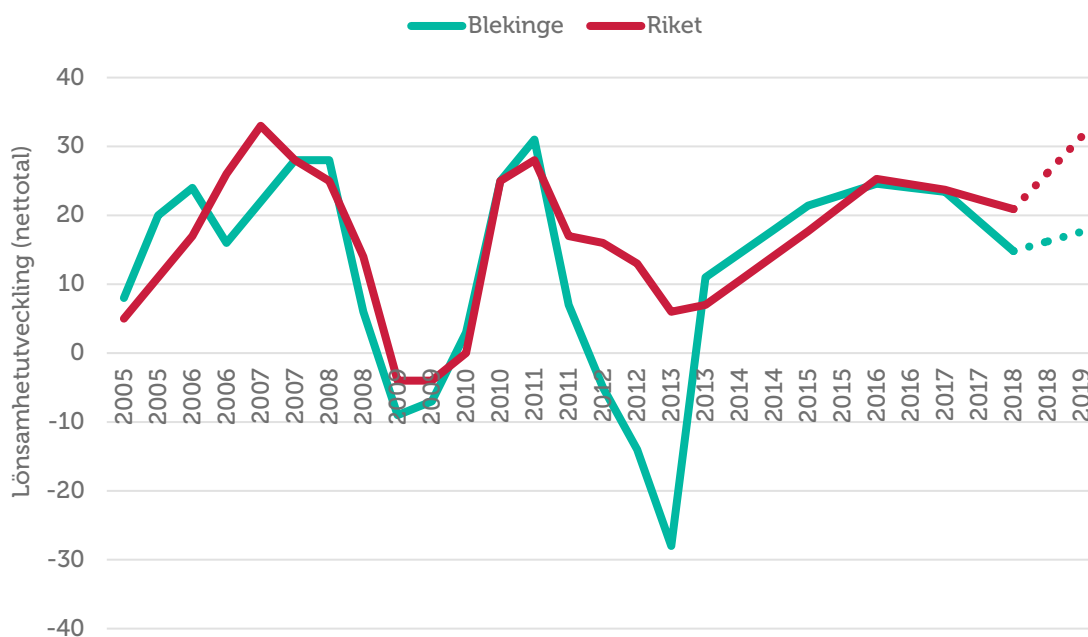
Lönsamhetsutvecklingen

Företagens möjligheter att växa genom investeringar och nyanställningar relaterar till lönsamhetsutvecklingen. Enligt figur 8 kan vi se att Blekinge legat i linje med riksgenomsnittet vad gäller lönsamhetsutvecklingen, men finanskrisen slog hårdare mot företagen i Blekinge jämfört med genomsnittet. Från 2013 har lönsamheten i småföretagen i Blekinge län återhämtat sig och i årets undersökning hamnar nettotalet på 15, där 40 procent av småföretagen haft en ökad lönsamhet. Totalt sett är nettotalet för länets lönsamhetsutveckling något under rikets nettotal 21.

På ett års sikt förväntas det sammanlagda nettotalet för lönsamheten bland Blekinges småföretagare öka till 18. Nettotalet för den förväntade lönsamheten ligger under rikets genomsnittliga förväntningar med nettotalet 31. Osmkring 15 procent av företagen i Blekinge tror på en lägre lönsamhet under det kommande året.

Förväntningarna på utvecklingen framöver avspeglar en fortsatt goda konjunkturutveckling. Rörelserna i lönsamheten avspeglar framför allt hur småföretagen påverkas av den internationella konjunkturen men också svängningar i den inhemska ekonomin.

Figur 8 Lönsamhetsutveckling (netttotal) i Blekinges län och riket 2005-2018

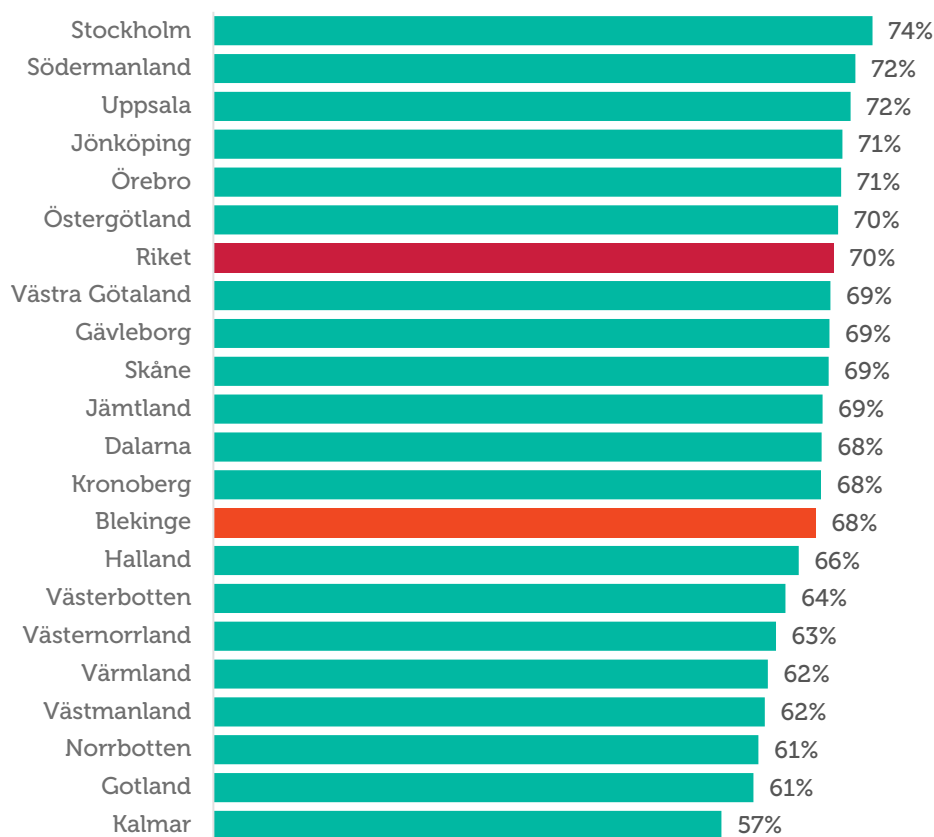
Företagens prisförväntningar

Företagens planer på eventuella prisförändringar ligger på ungefär samma nivåer som förra året. I länet förväntar sig 39 procent av företagen att deras försäljningspriser kommer att öka under det kommande året, vilket är en knapp ökning från fjolårets 36 procent. Endast 5 procent av företagen tror att deras försäljningspriser kommer att minska. Företagen i Blekinge län har något lägre förväntningar gällande prisutvecklingen än genomsnittet för riket, där 41 procent av landets företagare räknar med att kunna höja försäljningspriserna.

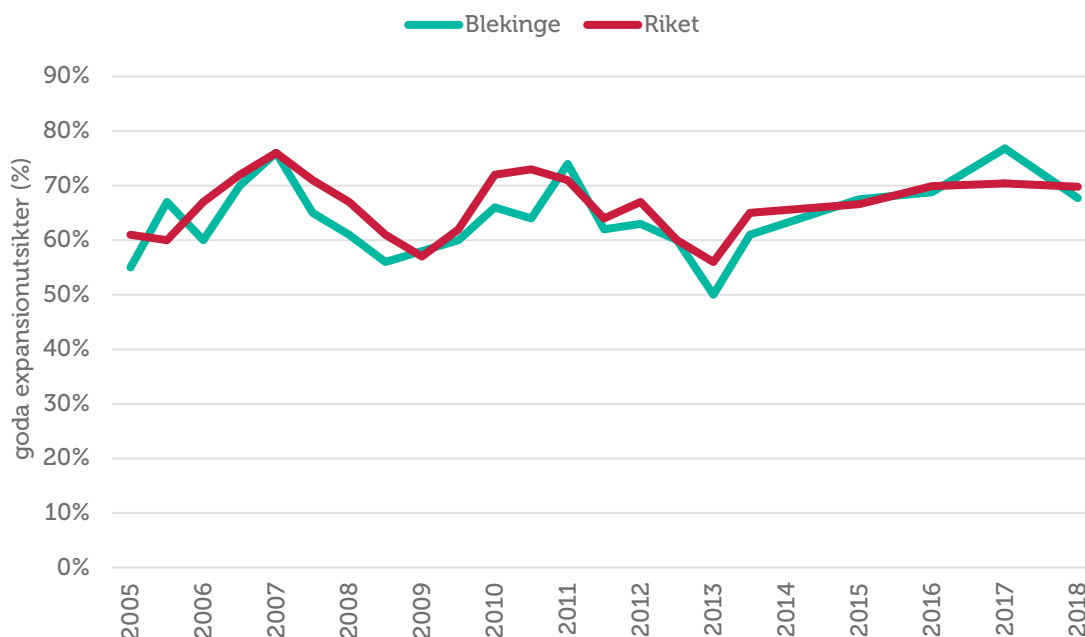
Expansionsutsikter och hinder för expansion

Företagen i Blekinge län upplever ungefär samma möjligheter att växa framöver som riksgenomsnittet. I länet anser 68 procent av företagen att de har goda utsikter att expandera på sikt. Motsvarande siffra för riket som helhet är 70 procent, se figur 9. Att knappt 7 av 10 företag i Blekinge ser goda expansionsmöjligheter är ett steg bakåt om vi jämför med för ett år sedan då 77 procent av företagen upplevde goda möjligheter att växa. I Blekinge vill 9 av 10 företag växa. Att färre företag ser goda möjligheter till expansion är sannolikt en effekt av att bristen på lämplig arbetskraft upplevs som ett större tillväxthinder än i fjol.

Figur 9 Företagens expansionsutsikter (andel som ser goda expansionsmöjligheter) per län och i riket 2018

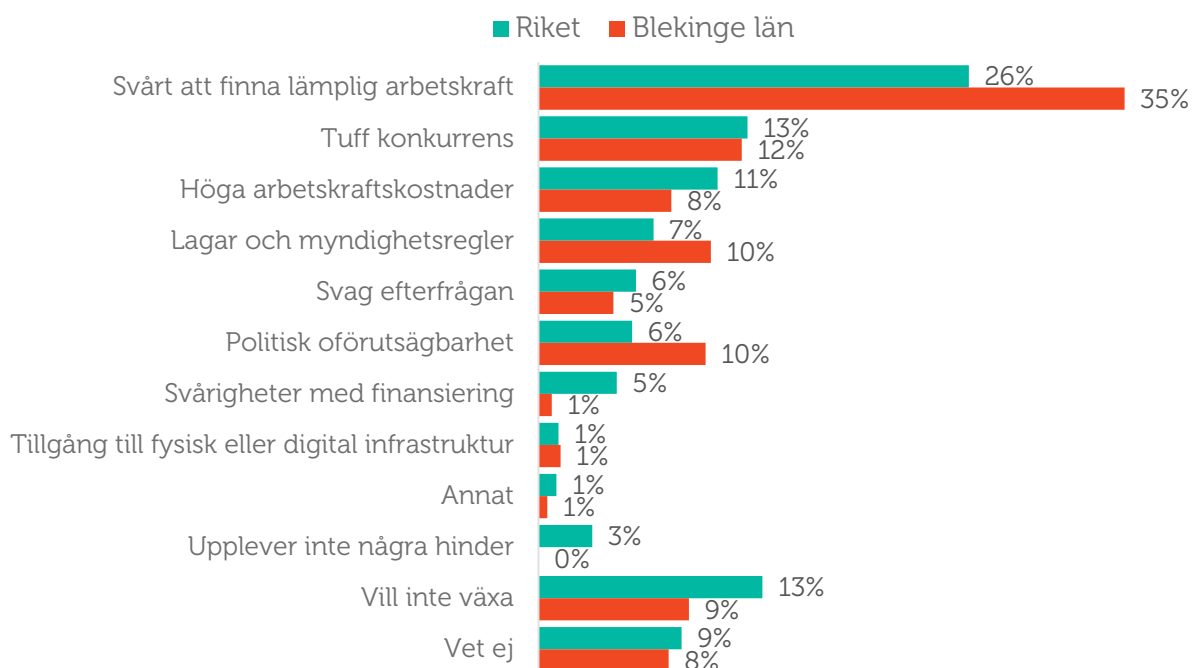
Figur 10 Expansionsutsikter (andel som ser goda expansionsmöjligheter) i Blekinges län och riket 2005-2017

Brist på lämplig arbetskraft är fortsatt det enskilt största tillväxthindret som Blekinges småföretag upplever. Fler än var tredje företag, 35 procent, uppger detta som största expansionshinder vilket är en ökning med 14 procentenheter jämfört med 2017. Motsvarande andel för riksgenomsnittet är 26 procent. Det finns flera orsaker till rekryteringssvårigheterna. Men i dagens konjunkturläge är det inte för höga lönekrav eller kostnaden för att anställa som skapar de största problemen. De största utmaningarna ligger i matchningen. Företagen hittar inte personer med rätt utbildning och erfarenhet.

Tuff konkurrens hamnar på andra plats med 12 procent av företagen som upplever det som största expansionshindret. I årets Småföretagsbarometer har vi bitt företagen specificera vilken typ av konkurrens de upplever. Tittar vi på svaren som är angivna för riket som helhet svarar vart tredje företag, som uppgett att de upplever tuff konkurrens som ett tillväxthinder, att konkurrensen kommer från nya försäljningskanaler. Detta är sannolikt en konkurrens som även företagen i Blekinge län upplever. Många företag i Blekinge län upplever också att politisk oförutsägbarhet samt lagar och myndighetsregler utgör hinder för expansion.

Figur 11 Tillväxthinder enligt företagen i Blekinge län och i riket 2018 (procent)

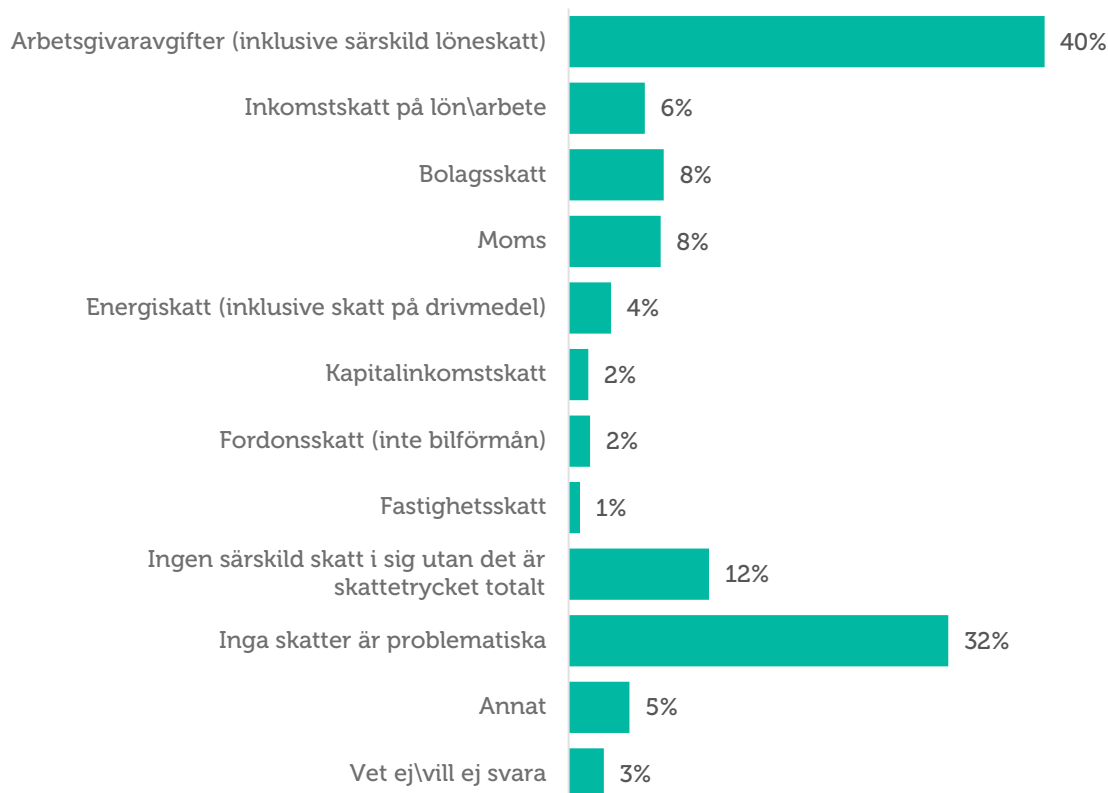

Figur 12 Vilka faktorer bedömer ni som viktiga för att företaget ska kunna växa?

Tittar vi specifikt på skatteområdet (Figur 13) ser vi att det framförallt är arbetsgivaravgifterna som upplevs som ett hinder för att utveckla företaget. Till detta kommer också moms samt bolagsskatt. Dessa skatter anses dock i mindre grad utgöra ett hinder för tillväxten i företaget. Omkring var tredje företag anser inte att skatter utgör ett hinder för utvecklingen av företaget.

Figur 13 Om det finns skatter som du upplever utgör hinder för er att driva ert företag på önskat sätt, vilka skatter anser ni det i så fall vara?

Slutsatser och policyförslag

Den svenska konjunkturen har fortsatt att utvecklas väl under det senaste året. Framförallt företagen i tillverknings- och exportsektorn upplever en fortsatt god konjunktur. Men nu finns tydliga tecken på att toppen kan ha passerats. För andra året i rad sjunker den samlade konjunkturindikatorn och den ligger nu under det historiska genomsnittet på netttotal 69 jämfört med historiska genomsnittet på 76. Företagen har också reviderat sina förväntningar och ser nu mindre positivt på utvecklingen framöver. Framförallt har förväntningarna på orderingen fallit tillbaka.

I Blekinge län var det sammanvägda nettotalet för konjunkturindikatorn i 2017 års mätning 81. Årets netttotal är 66 vilket alltså visar på en svagare tillväxt under det gångna året. Det stämmer väl överens med den prognos som småföretagen gav i fjolårets rapport. Inför kommande år tror företagen i Blekinge län på en fortsatt fallande konjunkturindikator, jämfört med riksgenomsnittet som förväntas öka.

De främsta hindren för företagens tillväxt är svårigheterna med att hitta lämplig kompetens, tuff konkurrens från exempelvis nya försäljningskanaler samt lagar och myndighetsregler. Många företag upplever att det är svårt att hinna med och i Blekinge har nästan hälften av företagen tackat nej till order under det senaste året. De främsta skälen till varför företagen tackat nej till order är återigen kapacitetsbrist och svårigheterna med att hitta arbetskraft med rätt kompetens.

Trots detta ser sju av tio företag goda möjligheter att expandera. Årets Småföretagsbarometer visar också att företagen räknar med fortsatt god lönsamhet. Frågan är bara om företagens tillväxtplaner kommer att kunna realiseras. Det näringspolitiska arbetet bör därför under det närmaste året fokuseras på att åtgärda matchningsproblemen på den svenska arbetsmarknaden. Reformerna som sänker trösklarna för att anställa behövs också för en mer inkluderande arbetsmarknad på sikt.

Konjunkturutvecklingen i omvärlden fortsätter att bidra positivt till den svenska tillväxten, men det finns också en betydande oro vilket också avspeglar sig i en svag krona. Till detta kommer också det inhemska parlamentariska läget, vilket medför en politisk oförutsägbarhet som kommer att bestå in i nästa mandatperiod. Arbetsmarknadsåtgärder, skatter och andra åtgärder för konkurrenskraften viktiga frågor riskerar att hamna i långbänk med risk att nyinvesteringar och anställningar skjuts på framtiden.

Goda tillväxtförutsättningar för Sveriges småföretag oavsett i vilken bransch eller var i landet de befinner sig är avgörande för välbefinnandets utveckling. Även om svensk tillväxt fortfarande är stark finns det områden där reformer skulle ha stor betydelse.

Säkra småföretagens tillgång till kompetens

Svenska småföretags svårigheter med att hitta arbetskraft med rätt kompetens har blivit allt mer akuta. Kvaliteten på det svenska utbildningssystemet måste höjas på alla nivåer och bli mer anpassat efter arbetsmarknadens efterfrågan.

Sänk kostnaden för att anställa och underlätta rekrytering

Många företag upplever att kostnaderna för att anställa är för höga. Fler vägar in i arbetslivet behövs för de grupper som idag står utanför arbetsmarknaden.

Ta ner trösklarna för att starta företag

Många svenskar funderar på att starta företag men det är betydligt färre som tar steget. Fler skulle våga förverkliga sina affärsidéer om balansen mellan risk och avkastning förbättrades. Att till exempel utveckla och anpassa trygghetssystemen för företagare skulle kunna ha en avgörande betydelse.